

Διδακτορικές Διατριβές

Χρυσούλα Τσίγκρη,

La diffusion et l'enseignement du français en Grèce au XIXe siècle à travers les programmes institutionnels et l'analyse du discours des manuels.

Paris III-Sorbonne Nouvelle, 3 τ., 556 σελ.

Επιβλέπουσα καθηγήτρια: Sophie Moirand

Η συγγραφέας επιδιώκει να δώσει γλωσσολογικές απαντήσεις σε ερωτήματα για τη διδασκαλία της γαλλικής γλώσσας στην Ελλάδα τον 19ο αιώνα. Το πρώτο μέρος της διατριβής αποτελεί ιστορική αναφορά στην οργάνωση του εκπαιδευτικού συστήματος και της διδασκαλίας της γαλλικής γλώσσας. Σε συγκριτικούς πίνακες γίνεται εμφανής η σημασία της εκμάθησης της γαλλικής γλώσσας σε σχέση με τα υπόλοιπα διδασκόμενα μαθήματα όπως προτείνεται στα εκπαιδευτικά προγράμματα, στη νομοθεσία. Στο δεύτερο μέρος εξετάζεται ένα δείγμα εγχειριδίων ανάλογα με τα εκπαιδευτικά προγράμματα. Μια ποσοτική και ποιοτική ανάλυση αναδεικνύουν τα σημεία στα οποία επέστησαν την προσοχή τους οι συγγραφείς. Η ποσοτική ανάλυση βασίζεται σε παρουσίαση υπό μορφή πινάκων, αφενός του περιεχομένου, των προλόγων, των εισαγωγών και των προοιμίων, και, αφετέρου, του υπόλοιπου περιεχομένου των εγχειριδίων. Δόθηκε έμφαση στην επιρροή που ασκούσαν η Γενική Γραμματική του Port-Royal, καθώς και οι γραμματικοί – φιλόσοφοι όπως οι E. Condillac, P. Restaut, N.-F. Wailly, Maugin, Livizac και ειδικοί γραμματικοί όπως οι Ch.-F. Lhomond, Letellier, Noël και Chapsal.

Η ποιοτική ανάλυση του περιεχομένου – δηλαδή των προλόγων, των εισαγωγών, των προοιμίων, των αποσπασμάτων ή των παραθέσεων των συγγραφέων – προβάλλει την έννοια της εκφώνησης, η οποία αναφέρεται στις θεωρίες των C. Bally, R. Jakobson, E. Benveniste, A. Culioli και του O. Ducrot. Γίνεται εμφανές πως, ο ομιλητής (που είναι ο εκδότης ή ο συγγραφέας) εκφράζει στο εκφώνημα τις σχέσεις που έχει με τους συνομιλητές του και με ό,τι λέγε-

ται. Εντοπίστηκε ο λόγος με τον οποίο οι συγγραφείς εκφράζουν την εκτίμησή τους και ύστερα περιγράφηκε λεπτομερώς, υπό μορφή πινάκων, η αξιολογική τροπικότητα με τις κατηγορίες που προτείνουν οι Catherine Kerbrat-Orecchioni και Sophie Moirand. Στη συνέχεια, μελετήθηκε ο "συμβουλευτικός" λόγος των συγγραφέων, δηλαδή ο λόγος με τον οποίο εκφράζουν τη θέλησή τους, δίνουν συμβουλές, κάνουν υποδείξεις ή συστάσεις· η ανάλυση αυτή βασίστηκε στη δεοντική τροπικότητα, έννοια που εισήγαγε ο C. Bally (1950) με τον όρο "βουλητική" τροπικότητα. Με τη μελέτη για την επιφάνεια των κειμένων του περιεχομένου, εντοπίστηκαν εκδηλώσεις του διαλογισμού (Κύκλο του Bakhtine). Στην ποιοτική ανάλυση διαφαίνεται η παιδαγωγική προσέγγιση με τη σύγκριση της μεθόδου εκμάθησης του προφορικού και του γραπτού λόγου με την προτεινόμενη μέθοδο των εγχειριδίων. Συγκροτήθηκε ένα σώμα κειμένων με στοιχεία του περιεχομένου: διάφοροι τύποι λεξιλογίου, ανά θέμα ή με αλφαβητική σειρά, διαλόγους κάθε είδους που περιέχουν ιδιωματισμούς, παροιμίες ή γνωμικά, μύθους ή παραμύθια που χρησιμοποιούνται σαν ασκήσεις απομνημόνευσης, ώστε οι μαθητές να κατανοήσουν σε βάθος τους ήχους για την εκμάθηση της προφοράς.

Αναγγελίες συνεδρίων

Μορφωτικές εκδηλώσεις ΕΙΕ

Το ταξίδι από τους αρχαίους έως τους νεότερους χρόνους

(ΕΙΕ, 4 Μαρτίου-15 Απριλίου 2003)

Στον παρόντα κύκλο διαλέξεων οι ομιλητές θα διαπραγματευτούν: το ταξίδι με αιπίες ποικίλες, εμπόριο, πολέμους ή λατρείες και τα ελληνικά πλοία στην αρχαιότητα· τις θαλάσσιες και χερσαίες επικοινωνίες στη διάρκεια των σκοτεινών αιώνων στο Βυζάντιο καθώς και την ιερή αποδημία, όνειρο και επιταγή κάθε χριστιανού και στα μεταβυζαντινά χρόνια. Ένα άλλο θέμα θα είναι οι μηχανισμοί διακίνησης και απόκτησης ιερών και αρχαίων κειμηλίων αλλά και φυσιο-

κών και καλλιπενικιών αξιοπεριεργών αντικειμένων από τους δυτικοευρωπαίους. Με τους οδοιπόρους και τους προσκυνητές στους δρόμους της Ανατολής τους χρόνους των μεγάλων ανακατάξεων που επακολούθησαν οι μεγάλες ανακαλύψεις και τις πληθυσμιακές μετακινήσεις και τους εμπορικούς δρόμους από το Αιγαίο στη Μαύρη θάλασσα τους τελευταίους αιώνες, θα ικνηλατήσουν και τις συμβολικές μετατοπίσεις των "ασάλευτων ταξιδιωτών" που περιπλανώνται χωρίς να μετακινηθούν στην ελληνική λογοτεχνία του 20ού αι.

Θα μιλήσουν οι: Λουκία Δρούλια, Γιάννης Πίκουλας, Χάρης Τζάλας, Αναστάσιος Τζαμιτζής, Γιώργος Τόλιας, Ιωάννης Δημητρούκας, Κρίτων Χρυσοχοϊδης, Ευρυδική Σιφναίου, Αγγέλα Καστρινάκη, Ιόλη Βιγγοπούλου.

Πληροφορίες: www.eie.gr

Διεθνές Συνέδριο

Βυζάντιο-Βενετία-Νεώτερος Ελληνισμός: μια περιπλάνηση στον κόσμο της ελληνικής επισημονικής σκέψης
(ΕΙΕ, 17-20 Σεπτεμβρίου 2003)

Το συνέδριο διοργανώνεται από το Πρόγραμμα Ιστορίας των Επιστημών του ΚΝΕ/ ΕΙΕ, σε συνεργασία με το Κέντρο Βυζαντινών Ερευνών

ΚΝΕ/ΕΙΕ, το Ινστιτούτο Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μελετών Βενετίας, το Ινστιτούτο Νεοελληνικών Ερευνών Παρισίων, το Ινστιτούτο Νεοελληνικών Ερευνών Βερολίνου και το Πανεπιστήμιο Κύπρου.

Πληροφορίες: gvlahakis@eie.gr

2ο Πανελλήνιο συνέδριο με διεθνή συμμετοχή

Η συμβολή της ιστορίας και φιλοσοφίας των φυσικών επιστημών στη διδασκαλία των φυσικών επιστημών
(Αθήνα, 8-11 Μαΐου 2003)

Το συνέδριο διοργανώνει το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Αθηνών. Συνδιοργανωτές, Ελληνική Εταιρεία Ιστορίας των Επιστημών και της Τεχνολογίας, Ένωση Ελλήνων Φυσικών.

Πληροφορίες:
<http://2ndhpsst.primedu.uoa.gr>